

مقاله خود آموزی

بر اساس تصویب اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به پاسخ دهندگان پرسشهای مطرح شده در این مقاله ۱/۵ امتیاز به متخصصین داخلی، کودکان، زنان و زایمان و پزشکان عمومی تعلق می گیرد

موارد کاربرد آزمایش سرعت رسوب گلبولی

دکتر جمشید آیت اللهی*^۱، دکتر رضوان بحرالعلومی^۲، دکتر مصطفی بهجتی^۳، دکتر محمدحسین میرشمسی^۴

مقدمه

بیش از یک قرن است که از آزمایش سرعت رسوب گلبولی (ESR) استفاده می شود. با این وجود به خاطر ارزان بودن و سادگی انجام آن، هنوز کاربرد دارد^(۱-۳). اگر شیشه حاوی خون و ماده ضد انعقاد باشد و به صورت عمودی قرار گیرد تحت تأثیر نیروی جاذبه زمین اریتروسیت ها رسوب کرده که میزان رسوب آن در عرض یک ساعت به عنوان سرعت رسوب گلبولی خوانده می شود. طی سالیان گذشته عوامل مختلفی را که روی میزان ESR اثر می گذارند تحت بررسی است و بهترین روشی که برای انجام این آزمایش ابداع شده و هنوز هم استفاده می شود روش Westergren است که از سال ۱۹۲۱ میلادی تا به حال استفاده می شود^(۱).

اساس فیزیولوژیک آزمایش ESR

مقادیر طبیعی ESR بر حسب سن و جنس در جدول (۱) آمده است^(۴).

جدول ۱: مقادیر طبیعی ESR در افراد بالغ سالم

سن به سال	جنس	mm/hr
	مرد	۰-۱۵
کمتر از ۵۰	زن	۰-۲۰
	مرد	۰-۲۰
بیشتر از ۵۰	زن	۰-۳۰

اهداف

هدف این مقاله آشنا کردن پزشکان با آزمایش سرعت رسوب گلبولی (Erythrocyte Sedimentation Rate = ESR) می باشد، که از شایع ترین آزمایشاتی است که برای بیماران توسط پزشکان عمومی و متخصص درخواس می شود. این مقاله مروری جهت استفاده پزشکان عمومی، متخصصین جراحی و متخصصین داخلی و فوق تخصص های مختلف آن مانند روماتولوژی و انکولوژی و متخصصین عفونی ارایه گردیده به طوری که در پایان: اساس فیزیولوژیک این آزمایش را بدانند. با مقادیر طبیعی آن آشنا شوند. با عواملی که باعث افزایش یا کاهش آن می شوند آشنا شده باشند. با موارد کاربرد آن در پیگیری انواع بیماریهای عفونی، روماتولوژی، کانسرها و غیره آشنا شده باشند. با موارد کاربرد آن در غربالگری بیماریهای سیستمیک آشنا شوند. بتوانند توضیح دهند که در چه مواردی ESR بیش از حد افزایش می یابد.

۱-دانشیار گروه بیماریهای عفونی و گرمسیری، تلفن: ۰۳۵۱-۸۲۲۴۰۰۱-۹

E-Mail: jamshidayatollahi@yahoo.com

۲-دندانپزشک

۳-استادیار گروه بیماریهای قلب و عروق

۴-استادیار گروه جراحی عمومی

۲۰۱۳، ۴-دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد